

Jaarwisseling

2024

Team Onderzoek

Inleiding

Aanleiding

Op 29 februari 2024 is het college opgedragen om met de stad in gesprek te gaan om te komen tot een veilige en gezellige viering van de jaarwisseling. Om te weten hoe Nieuwegeiners de jaarwisseling, en de periode hieromheen ervaren, is er een vragenlijst onder inwoners van Nieuwegein verspreid. In deze rapportage staan de resultaten hiervan.

Leeswijzer

Enkele aandachtspunten bij het lezen:

- Wanneer de respondenten één antwoord konden geven en het percentage telt op tot meer of minder dan 100%, dan komt dit door afronding.
- Bij figuren en in de tekst staat "n = ...". Dit is het aantal respondenten dat de betreffende vraag heeft ingevuld.

Respons

In oktober 2024 kregen de leden van het Inwonerspanel een uitnodiging om een vragenlijst in te vullen over de jaarwisseling in Nieuwegein. Ook via (sociale) media werden inwoners uitgenodigd om deze vragenlijst in te vullen.

In totaal hebben 1.025 respondenten de vragenlijst (geheel of gedeeltelijk) ingevuld.

Gebruik van de uitkomsten

Naar aanleiding van het bewonersonderzoek zijn verschillende werkprocessen aangepast voor de afgelopen jaarwisseling, met als doel vuurwerkoverlast in Nieuwegein te verminderen.

Locaties die door respondenten als overlast gevend zijn aangeduid, zijn als 'hotspots' aangewezen. Deze hotspots krijgen sindsdien verhoogde aandacht van de politie en Stadstoezicht. Zij nemen de hotspots mee in hun surveillance, waardoor gerichter gehandhaafd kan worden op overlast, ook tijdens de jaarwisseling '24/'25. Ook zijn de hotspots gedeeld met organisaties zoals het jongerenwerk. Door te weten waar overlast wordt ervaren, kreeg het jongerenwerk de mogelijkheid om met overlast gevende jongeren in contact te komen. Verder is rond de jaarwisseling particuliere beveiliging ingehuurd, die de hotspots ook heeft meegenomen in hun dagelijkse patrouille.

Daarnaast toonde het bewonersonderzoek aan dat er behoefte is aan een toegankelijk meldpunt voor vuurwerkoverlast. Hoewel het hele jaar door vuurwerkoverlast kan worden gemeld via 'Melding Openbare Ruimte', is een nieuw meldpunt ontwikkeld om het melden van vuurwerkoverlast eenvoudiger te maken. Hiermee kunnen inwoners van Nieuwegein vuurwerkoverlast laagdrempeliger melden, wat heeft gezorgd tot een gerichtere inzet van handhaving.

Het instellen van vuurwerkvrije zones dient om kwetsbare mensen en dieren te beschermen. Uit het onderzoek blijkt dat een deel van de respondenten niet op de hoogte is van de bestaande vuurwerkvrije zones. Daarom is de communicatie hierover tijdens de afgelopen jaarwisseling breed verspreid.

Ook toont het onderzoek aan dat vuurwerkoverlast niet alleen rondom de jaarwisseling plaatsvindt, maar het hele jaar door wordt ervaren, met een concrete toename vanaf september. Om deze overlast structureel aan te pakken, zal het meldpunt voor vuurwerkoverlast het gehele jaar actief blijven. Daarnaast zullen de aangewezen hotspots regelmatig gecontroleerd worden om tijdig op overlast te kunnen inspelen.

Tot slot blijkt dat bijna twee derde van de respondenten voorstander is van een landelijk vuurwerkverbod. Nieuwegein blijft oproepen tot een landelijk vuurwerkverbod (afsteken én verkoop) om letsel en schade voor mens, dier en milieu te voorkomen.

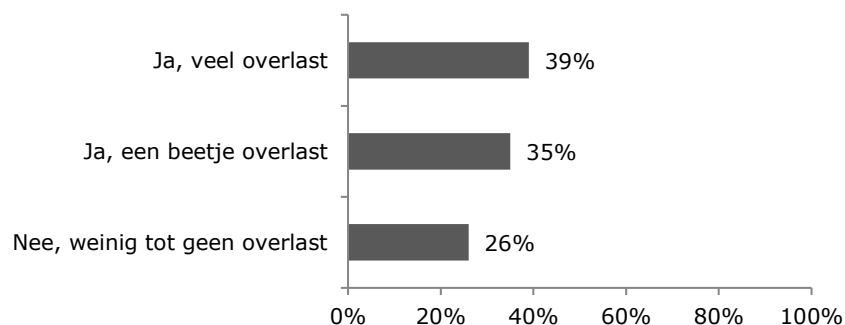
"De gemeente Nieuwegein hecht veel waarde aan uw veiligheid en welzijn, ook rond de jaarwisseling. Met deze vragenlijst willen we een beter beeld krijgen van uw ervaringen rond de jaarwisseling. Uw antwoorden helpen ons bij het verbeteren van de maatregelen en het creëren van een veilige en plezierige viering voor iedereen."

Overlast rond de jaarwisseling

De respondenten is gevraagd of ze wel eens overlast ervaren rond de jaarwisseling in Nieuwegein. Daarmee wordt de periode bedoeld voorafgaand aan de jaarwisseling, oudejaarsdag, de jaarwisseling zelf en de periode na de jaarwisseling.

Ruim een derde (39%) ervaart veel overlast rond de jaarwisseling in Nieuwegein en 35% ervaart een beetje overlast; in totaal ervaart 74% overlast rond de jaarwisseling in Nieuwegein. Ruim een kwart (26%) ervaart weinig tot geen overlast (figuur 1).

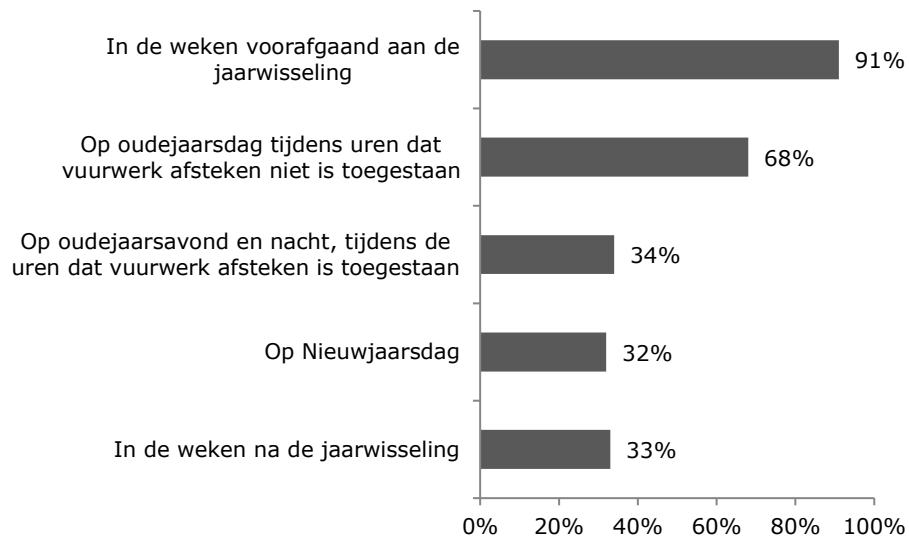
Figuur 1. Ervaart u wel eens overlast rond de jaarwisseling in Nieuwegein? (n = 1.025)

De respondenten die wel eens overlast ervaren rond de jaarwisseling in Nieuwegein is gevraagd wanneer ze deze overlast ervaren. Ze konden daarbij meerdere antwoorden aangeven.

Het overgrote deel (91%) ervaart deze overlast in de weken voorafgaand aan de jaarwisseling. Ruim twee derde (68%) ervaart overlast op oudejaarsdag tijdens uren dat vuurwerk afsteken niet is toegestaan. Het aandeel dat overlast ervaart tijdens de uren dat vuurwerk afsteken wel is toegestaan, op Nieuwjaarsdag en/of in de weken na de jaarwisseling is (ongeveer) een derde (figuur 2).

Figuur 2.

Vervolgens is de respondenten die wel eens overlast ervaren rond de jaarwisseling in Nieuwegein gevraagd wat voor soort overlast ze ervaren. Ze konden daarbij meerdere antwoorden aangeven.

Harde vuurwerkknallen worden door 96% van hen ervaren en vuurwerkafval op straat door 63%.

Ruim de helft (56%) ervaart vandalisme en 42% asociaal gedrag (figuur 3). Vijf procent geeft aan de (huis)dieren angstig zijn (aangegeven in de categorie "Anders").

Figuur 3.

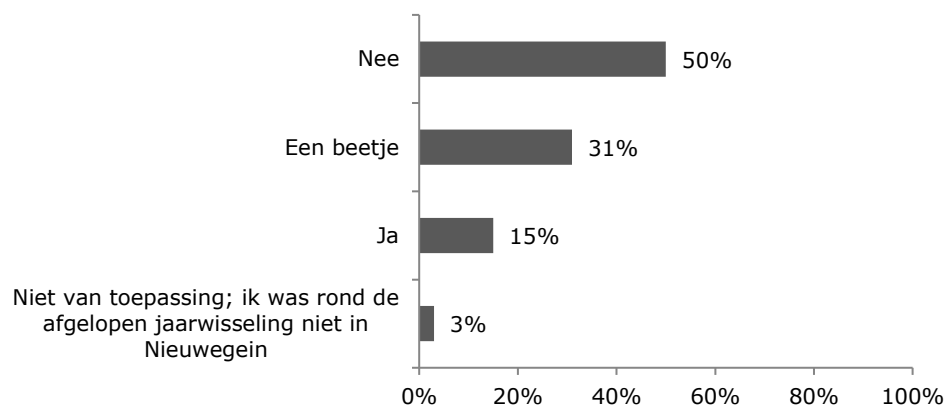

Gevoel van veiligheid rond de afgelopen jaarwisseling

De respondenten is gevraagd of ze zich onveilig hebben gevoeld in Nieuwegein rond de afgelopen jaarwisseling (2023/2024). Daarmee wordt de periode bedoeld voorafgaand aan de jaarwisseling, oudejaarsdag, de jaarwisseling zelf en de periode na de jaarwisseling.

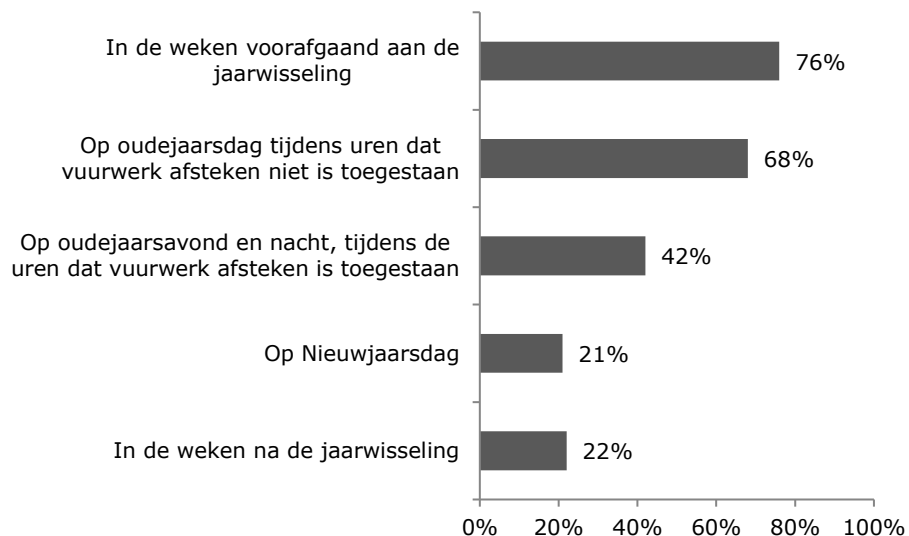
De helft van de respondenten heeft zich rond de afgelopen jaarwisseling niet onveilig gevoeld in Nieuwegein. Bijna een derde (31%) voelde zich een beetje onveilig en 15% voelde zich onveilig; in totaal voelde 46% zich (een beetje) onveilig in Nieuwegein rond de afgelopen jaarwisseling (figuur 4).

Figuur 4. Heeft u zich onveilig gevoeld in Nieuwegein rond de afgelopen jaarwisseling?

De respondenten die zich (een beetje) onveilig voelden rond de afgelopen jaarwisseling (2023/2024) in Nieuwegein is gevraagd wanneer ze zich onveilig voelden in Nieuwegein. Ze konden daarbij meerdere antwoorden aangeven. Ruim drie kwart (76%) van hen voelde zich onveilig in de weken voorafgaande aan de jaarwisseling. Ruim twee derde (68%) voelde zich onveilig op oudejaarsdag tijdens uren dat vuurwerk afsteken niet is toegestaan. Tijdens de uren dat vuurwerk afsteken wel is toegestaan voelde 42% zich onveilig. Op Nieuwjaarsdag voelde 21% zich onveilig en in de weken na de jaarwisseling 22% (figuur 5).

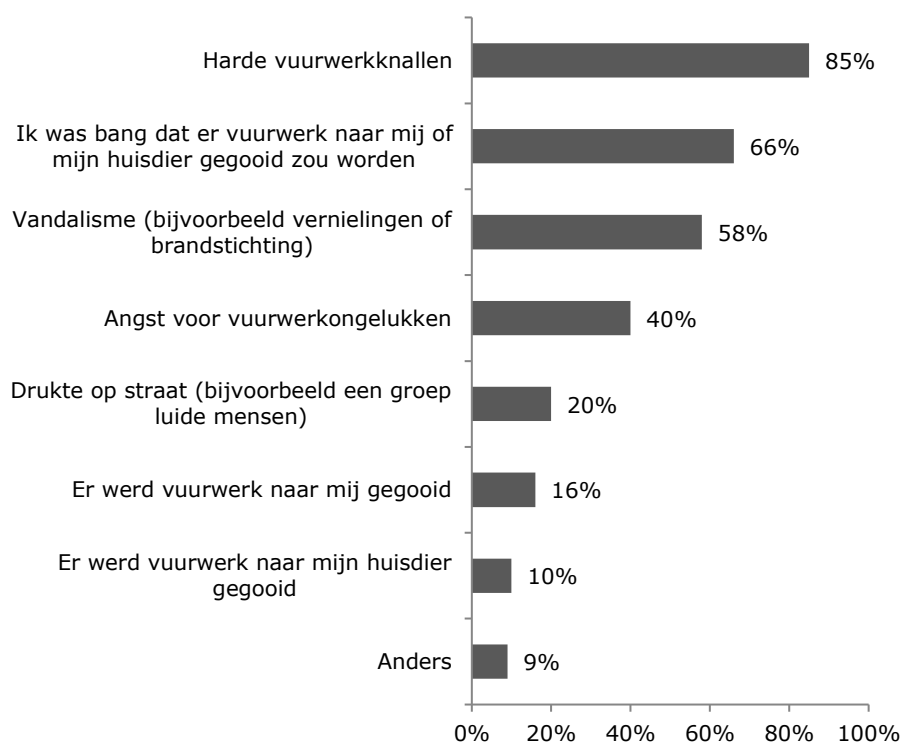
Figuur 5.

Vervolgens is deze respondenten gevraagd waardoor ze zich rond de jaarwisseling onveilig hebben gevoeld in Nieuwegein. Ze konden daarbij meerdere antwoorden aangeven. Ruim 8 op de 10 van hen (85%) voelde zich onveilig door harde vuurwerkknallen. Twee derde (66%) was bang dat er vuurwerk naar hen of hun huisdier gegooid zou worden; 26% voelde zich onveilig omdat er daadwerkelijk vuurwerk naar hen (16%) en/of hun huisdier (10%) werd gegooid. Ruim de helft (58%) voelde zich onveilig door vandalisme en 40% door angst voor vuurwerkongelukken. Twintig procent voelde zich onveilig door drukte op straat (figuur 6).

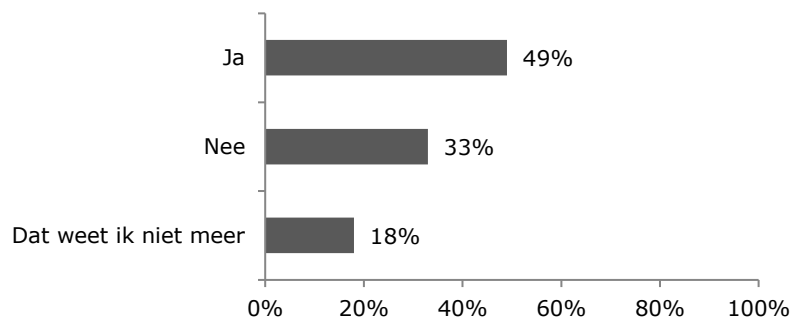
In de categorie "Anders, namelijk" is onder meer agressief/asociaal gedrag genoemd, angst voor beschadiging aan eigendommen en extreem harde knallen ("bommen").

Figuur 6.

Van de respondenten die zich rond de jaarwisseling (2023/2024) in Nieuwegein onveilig hebben gevoeld, heeft 49% zich wel eens onveilig gevoeld op een specifieke plek in Nieuwegein. Een derde (33%) geeft aan van niet en 18% weet het niet meer (figuur 7).

Figuur 7. Heeft u zich rond de afgelopen jaarwisseling wel eens onveilig gevoeld op een specifieke plek in Nieuwegein? (n = 468)

De respondenten die zich op een specifieke plek in Nieuwegein onveilig hebben gevoeld is vervolgens gevraagd om op een kaart aan te geven waar in Nieuwegein dit was. In totaal hebben de respondenten 220 plekken in Nieuwegein aangegeven waar zij zich onveilig hebben gevoeld.

In de volgende figuren is per wijk te zien om welke reden(en) respondenten zich onveilig voelden op de plek die ze op de kaart van Nieuwegein hebben aangegeven. Ze konden meerdere antwoorden kiezen. Hierbij zijn alleen de wijken meegenomen waar 25 of meer plekken zijn aangegeven.

Zuilenstein, Huis de Geer, Blokhoeve

Figuur 8. Waarom voelde u zich op deze specifieke plek onveilig rond de jaarwisseling? (n = 51)

Batau Zuid

Figuur 9. Waarom voelde u zich op deze specifieke plek onveilig rond de jaarwisseling? (n = 47)

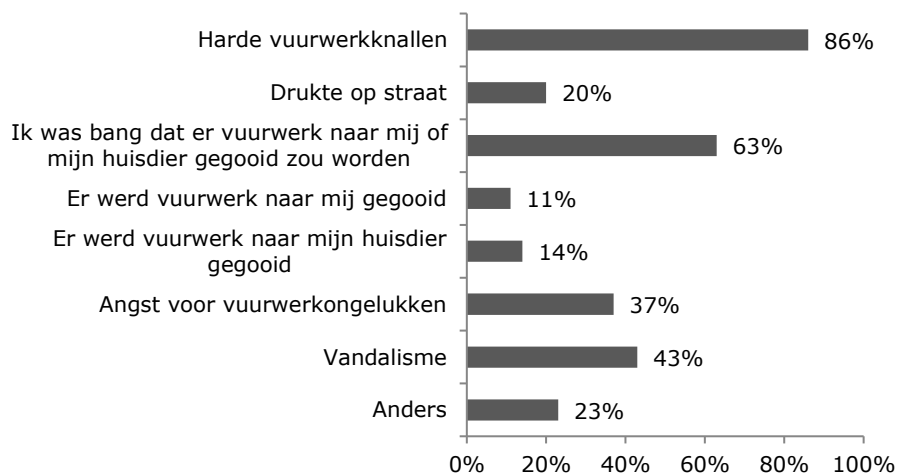
Batau Noord

Figuur 10.

Doorslag

Figuur 11. Waarom voelde u zich op deze specifieke plek onveilig rond de jaarwisseling? (n = 35)

Galecop

Figuur 12.

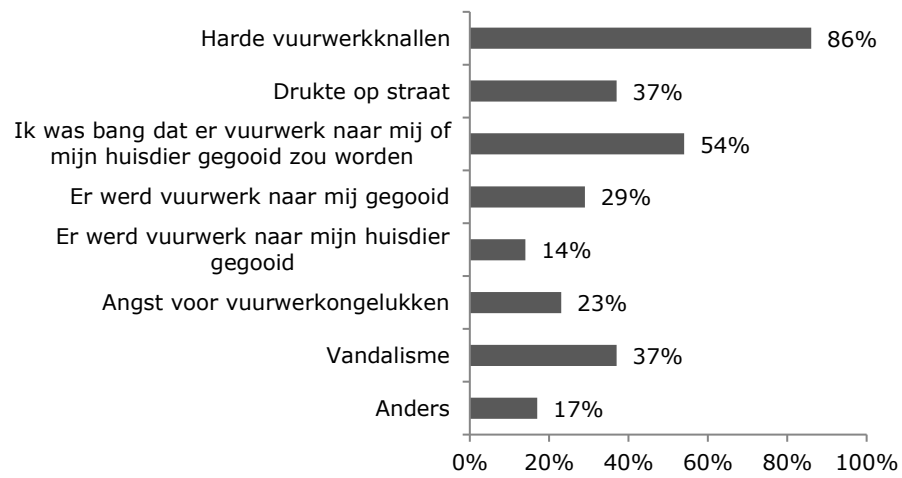
Fokkesteeg

Figuur 13. Waarom voelde u zich op deze specifieke plek onveilig rond de jaarwisseling? (n = 42)

(Hoog) Zandveld, Lekboulevard

Figuur 14.

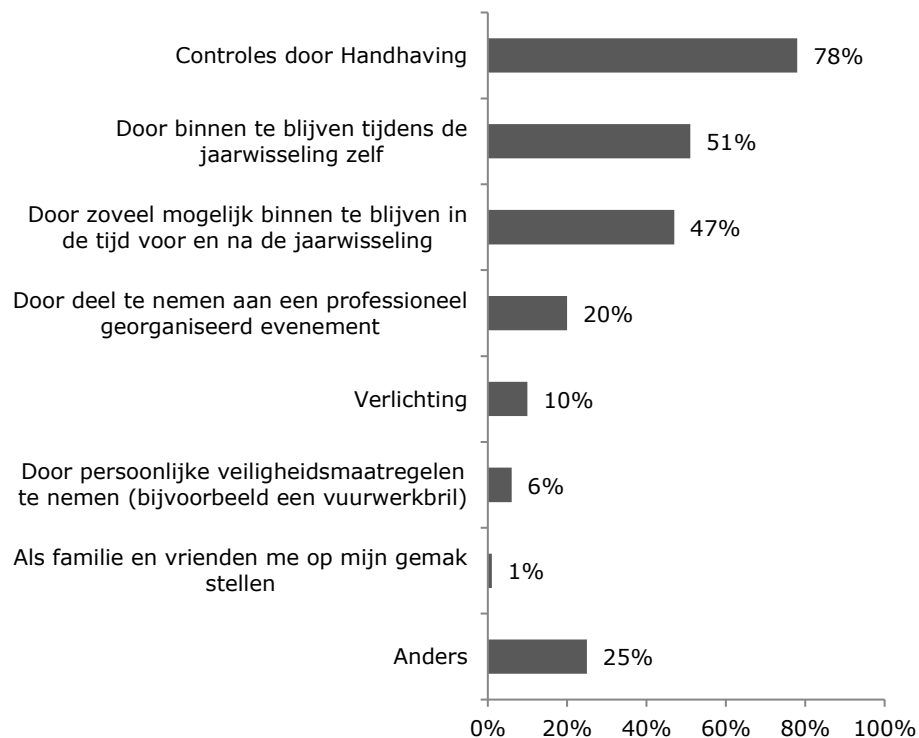

De respondenten die zich onveilig hebben gevoeld in Nieuwegein rond de afgelopen jaarwisseling (2023/2024) is gevraagd waardoor ze zich wel veilig zouden voelen in Nieuwegein rond de jaarwisseling. Ze konden daarbij meerdere antwoorden aangeven.

Ruim driekwart (78%) van hen zou zich wel veilig voelen in Nieuwegein rond de jaarwisseling door controles door Handhaving. Ruim de helft (51%) zou zich wel veilig voelen door binnen te blijven tijdens de jaarwisseling zelf en 47% door zoveel mogelijk binnen te blijven in de tijd voor en na de jaarwisseling. Twintig procent zou zich wel veilig voelen door deel te nemen aan een professioneel georganiseerd evenement en 10% door verlichting (figuur 8).

Zestien procent zou zich wel veilig voelen als er een algeheel vuurwerkverbod komt (inclusief handhaving) en 5% als er meer controle en handhaving is (door Handhaving en politie). Verder zijn in de categorie "Anders" een centrale vuurwerkshow genoemd en dat men de jaarwisseling op een rustige plek (buiten Nieuwegein) viert.

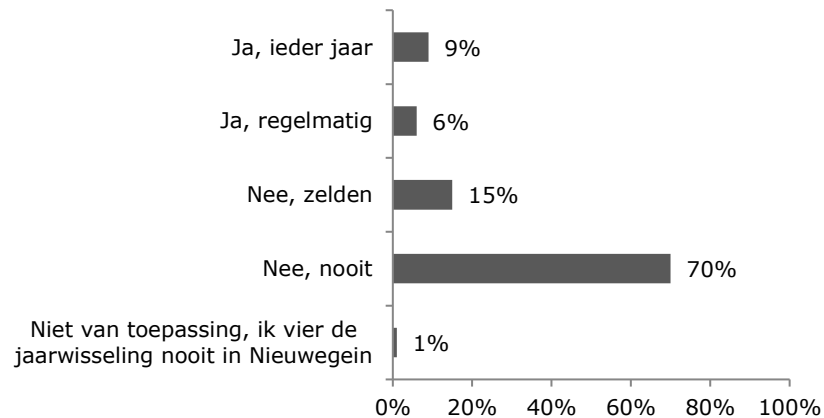
Figuur 15.

Zelf vuurwerk afsteken tijdens de jaarwisseling

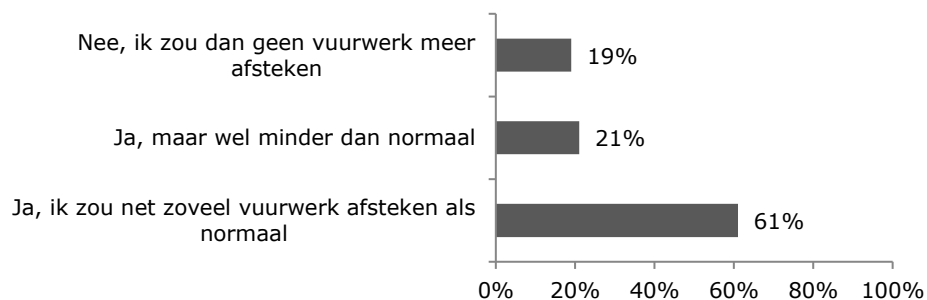
Zeventig procent van de respondenten steekt nooit vuurwerk af in Nieuwegein tijdens de jaarwisseling en 15% doet dit zelden. Negen procent steekt ieder jaar vuurwerk af in Nieuwegein tijdens de jaarwisseling en 6% doet dit regelmatig (figuur 9).¹

Figuur 16.

De respondenten die ieder jaar of regelmatig vuurwerk afsteken tijdens de jaarwisseling in Nieuwegein is gevraagd of ze tijdens de jaarwisseling ook vuurwerk zouden afsteken als er ook een vuurwerkshow plaatsvindt in Nieuwegein. Bijna twee derde (61%) van hen zou net zoveel vuurwerk afsteken als normaal, 21% minder dan normaal en 19% zou geen vuurwerk meer afsteken (figuur 10).

Figuur 17. Zou u tijdens de jaarwisseling vuurwerk afsteken als er ook een vuurwerkshow plaatsvindt in Nieuwegein? (n = 145)

¹ Van twee derde van de respondenten was de leeftijd bekend. Deze groep respondenten kent een oververtegenwoordiging van 50 jaar en ouder en een ondervertegenwoordiging van jonger dan 50 (wat gebruikelijk is in onderzoeksresultaten). Een weging op leeftijd, waardoor de leeftijdsverdeling meer lijkt op de werkelijke leeftijdsverdeling van de Nieuwegeinse inwoners van 24 jaar en ouder, heeft uitgewezen dat er geen significante verschillen zijn in de antwoorden. Alleen het aandeel respondenten dat (ieder jaar of regelmatig) vuurwerk afsteekt is in de gewogen groep (22%) significant groter dan in de ongewogen groep (14%).

Mogelijk landelijk vuurwerkverbod

"Om overlast en risico's voor de veiligheid tijdens de jaarwisseling te verminderen, wordt in Nederland regelmatig gediscussieerd over een mogelijk landelijk vuurwerkverbod.

Er zijn 2 soorten vuurwerk: *illegaal* en *legaal*.

Illegaal vuurwerk is het zwaardere vuurwerk uit categorie F3 en F4 (bijvoorbeeld knalvuurwerk zoals rotjes, knalstrengen zoals Chinese matten en losse vuurpijlen). Dit vuurwerk is nu al verboden.

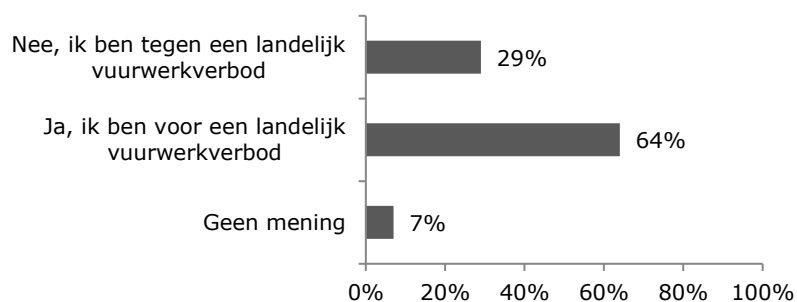
Legaal vuurwerk bestaat uit 2 soorten: categorie F1 en categorie F2.

Vuurwerk in categorie F1 (het zogenaamde fop- en schertsvuurwerk) is vuurwerk met heel weinig gevaar dat ook in huis mag worden afgestoken. Dit vuurwerk blijft bij een landelijk vuurwerkverbod mogelijk toegestaan.

Vuurwerk in categorie F2 is vuurwerk met weinig gevaar en mag nu door particulieren worden afgestoken. Denk bijvoorbeeld aan cakes, grondbloemen en fonteintjes. Bij een landelijk verbod mag dit vuurwerk niet meer verkocht en afgestoken worden."

Bijna twee derde (64%) van de respondenten is voor een landelijk vuurwerkverbod, 29% is tegen. Zeven procent heeft geen mening (figuur 11).

Figuur 18.

Vuurwerkvrije zones in Nieuwegein

"Binnen de gemeente Nieuwegein zijn er meerdere vuurwerkvrije zones. Dit zijn plekken waar het niet gewenst is om vuurwerk af te steken, omdat er bijvoorbeeld veel dieren zijn, er veel mensen zijn die zichzelf niet kunnen redden of waar veel kinderen zijn."

Ruim een derde (36%) van de respondenten is bekend met de vuurwerkvrije zones in Nieuwegein en weet ook (ongeveer) waar de zones zijn. Dertig procent is bekend met de vuurwerkvrije zones, maar weet niet waar de zones zijn. Ruim een derde (34%) is niet bekend met de vuurwerkvrije zones in Nieuwegein (figuur 12).

Figuur 19.

